

1. Jmenná deklinace

Paradigmatická analýza (všechny české gramatiky):

- distribuce alomorfů pádových koncovek se řídí příslušností jména k jednomu ze **13**

základních paradigmat

- paradigmatata jsou definována **rodově** → k jednomu paradigmatu patří pouze jména jednoho rodu

(x stč. kmenový systém → paradigmatata nejsou definována rodově, ale kmenově, srov.

a-kmeny (fem. i masc.), *o*-kmeny (masc. i neu) atd.)

Jmenná paradigmatata – singulár

	maskulina						feminina				neutra		
	pán	hrad	stroj	muž	soudce	sluha	žena	růže	píseň	kost	město	kuře	moře
NOM	Ø	Ø	Ø	Ø	e	a	a	e	Ø	Ø	o	e	e
ACC	a	Ø	Ø	e	e	u	u	i	Ø	Ø	o	e	e
GEN	a	u	e	e	e	y	y	e	e	i	a	e	e
DAT	u/ovi	u/ě	i	i/ovi	i/ovi	ovi	ě	i	i	i	u	i	i
LOC	u/ovi	u/ě	i	i/ovi	i/ovi	ovi	ě	i	i	i	u/ě	i	i
INS	em	em	em	em	em	ou	ou	í	í	í	em	em	em

Jmenná paradigmatata – plurál

	maskulina						feminina				neutra		
	pán	hrad	stroj	muž	soudce	sluha	žena	růže	píseň	kost	město	kuře	moře
NOM	i/ové/ě	y	e	i/ové/ě	i/ové	i/ové/ě	y	e	e	i	a	a	e
ACC	y	y	e	e	e	y	y	e	e	i	a	a	e
GEN	ů	ů	ů	ů	ů	ů	Ø	i/Ø	í	í	Ø	Ø	í
DAT	ům	ům	ům	ům	ům	ům	ám	ím	ím	em	ům	ům	ím
LOC	ex/íx	ex/íx	íx	íx	íx	ex/íx	áx	íx	íx	ex	ex/íx	ex	íx
INS	y	y	i	i	i	y	ami	emi	emi	mi	y	y	i

?? Které typy jmen nepatří k žádnému z paradigmat?

?? Uveďte příklady jmen, která mají rozdílné paradigma v singuláru a v plurálu.

→ jmenné tvary mají i adjektiva

78 paradigmatickým buňkám (13 x 6) odpovídá v singuláru 11 fonologicky různých forem: -a, -u, -o, -y, -i, -e, -ě, -ovi, -ou, -í, -em

Pro plurál jsou typické koncovky složené ze vokálů a konsonantů.

Shoda pádových forem = synkretismus

→ meziparadigmatický synkretismus = distribuce alomorfů pádových koncovek skrze paradigmata – 1 forma ve stejné fci u různých paradigmata

→ interparadigmatický synkretismus = sdílení alomorfů uvnitř paradigmata – 1 forma současně realizuje různé pády

2. Meziparadigmatický synkretismus

distribuce většiny alomorfů není závislá na paradigmatu

Domácí úkol:

?? Uveďte tři koncovky, jejichž distribuce je vázána paradigmaticky.

?? Které koncovky jsou vázány čistě rodově?

?? Popište distribuci alomorfů NomPl u životných maskulin.